

تأثیر آموزش ورزش‌های آبی - ساحلی بر صنعت گردشگری شهرستان نوشهر

محمد سنایی^۱

چکیده

هدف این تحقیق بررسی تاثیر ورزش‌های آبی - ساحلی بر صنعت گردشگری شهرستان نوشهر است. اهداف فرعی آن بررسی عواملی مانند: مدیریت، تبلیغات و بازاریابی، امکانات و تأسیسات، زیرساخت‌ها در توسعه و جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی از دیدگاه کارشناسان و گردشگران می‌باشد. این تحقیق از نوع توصیفی است. جامعه آماری آنرا کارشناسان و گردشگران آبی - ساحلی در شهرستان نوشهر و حومه تشکیل داده که حدود ۱۴۰۰ نفر، می‌باشند. نمونه آماری شامل: ۵۰ نفر کارشناس و ۲۵۰ نفر گردشگر آبی - ساحلی می‌باشد. ابزار اندازه‌گیری: پرسشنامه محقق ساخته که پایایی آن برابر ۹۱٪ محاسبه شد. جهت تجزیه و تحلیل آماری: داده‌ها با استفاده از روش تحلیلی عاملی تأییدی تجزیه و تحلیل شدند. نتایج: تبلیغات و بازاریابی با ضریب کوواریانس ۸۶٪ درصد مهمترین عامل تأثیر در توسعه و جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی در شهرستان نوشهر است. مدیریت با ضریب کوواریانس ۸۵٪ درصد، امکانات و تأسیسات با ضریب کوواریانس ۷۱٪ درصد و زیرساخت‌ها با ضریب کوواریانس ۵۹٪ درصد در اولویت‌های بعدی نقش عوامل تاثیرگذار در ورزش‌های آبی - ساحلی بر صنعت گردشگری شهرستان نوشهر قرار دارد.

واژگان کلیدی: امکانات و تأسیسات، تبلیغات، گردشگری، مدیریت، ورزش‌های آبی - ساحلی.

تاریخ دریافت مقاله: ۹۶/۰۱/۰۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۶/۰۶/۰۹

مقدمه

گردشگری یکی از صنایع بزرگ در جهان است امروزه، گردشگری ورزشی فراتر از یک صنعت، به پدیده‌های اجتماعی-اقتصادی در سطح جهانی تبدیل شده است (زیتونلی و همکاران، ۱۳۹۰).

امروزه صنعت گردشگری یکی از منابع مهم کسب درآمد و با انتقال قوی خرید مناطق شهری و صنعتی به نقاطی که توسعه چندانی ندارد، بین این مناطق تعادل ایجاد می‌کند و چهره تجارت محلی و منطقه‌ای را با توجه به میزان آن دگرگون می‌کند (مالمیر، ۱۳۸۵).

از طرفی در هیچ برهه‌ای از تاریخ، ورزش به اندازه امروز با اقتصاد و فرهنگ کشورها پیوند نخورده و به‌عنوان یک کالای حیاتی مورد توجه عمومی قرار نگرفته است (عبدولی، ۱۳۸۴).

با توجه به اهمیت و اعتبار این دو مقوله (گردشگری و ورزش)، دست‌اندرکاران و مسئولین بخش ورزش و گردشگری برای رسیدن به اهداف (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی) خود متوسل به گردشگری ورزشی شده‌اند. ورزش به‌عنوان پدیده‌ای که با رقابت و فعالیت سر و کار دارد و گردشگری به‌عنوان تجربه‌ای شاد و سرگرم‌کننده، دو سیستم ویژه‌ای هستند که رابطه‌ای تنگاتنگی با یکدیگر دارند (افصح حسینی، ۱۳۸۵).

گردشگری را می‌توان به زیرمجموعه‌هایی مانند گردشگری تفریحی، گردشگری درمانی، گردشگری فرهنگی، گردشگری اجتماعی، گردشگری ورزشی، گردشگری مذهبی و گردشگری تجاری و سیاسی تقسیم کرد (اصفهانی و همکاران، ۲۰۰۷). گردشگر ورزشی، بازدیدکننده‌ای موقتی است که حداقل ۲۴ ساعت در محل رویداد اقامت می‌کند و هدف اصلی او شرکت در یک رویداد ورزشی است و در عین حال، جذابیت‌های ثانویه‌ای نیز ممکن است برای او وجود داشته باشد (هنرور و غفوری، ۱۳۸۶). از طرفی، سواحل دریا با دارا بودن جاذبه‌های خاص طبیعی و همچنین نقطه تلاقی دو محیط جغرافیایی ناهمسان خشکی و آب، از دیرباز مورد توجه انسان‌ها به ویژه گردشگران بوده است (سنایی، ۱۳۸۷).

قطنیان و نجفی‌زاده (۱۳۹۰) در تحقیقی با عنوان بررسی عوامل مؤثر در توسعه پایدار گردشگری استان تهران با تأکید بر جاذبه‌های طبیعی- ورزشی به این نتیجه رسیدند که بین جاذبه‌های گردشگری ورزشی استان و موانع مؤثر بر آن تفاوت معناداری وجود دارد، همچنین بین عوامل مؤثر به ترتیب اولویت جاذبه‌های مربوط به کوهنوردی و غارنوردی، مربوط به جنگل و دشت و شکار و صید و بین موانع مؤثر بر توسعه گردشگری استان تهران، مشکلات مربوط به مدیریت، زیرساخت‌ها و اطلاع‌رسانی قرار گرفتند.

هنرور و غفوری (۱۳۸۹) در تحقیقی با عنوان وضعیت ورزش‌های آبی در استان‌های جنوبی حاشیه خلیج فارس و دریای عمان، راهکارهایی برای توسعه گردشگری ورزشی آبی به این نتیجه رسیدند که به جزء استان بوشهر که از نظر تعداد ورزشکار فعال در زمینه قایقرانی و ورزش‌های آبی با توجه به جمعیت استان از همه استان‌های کشور بهتر بود، این چهار استان با توجه به قابلیت‌هایی که دارند در مقایسه با سایر استان‌ها از شاخص مطلوبی برخوردار نیستند. به عبارت بهتر، قابلیت‌های این استان‌ها از داشته‌های آنها بسیار بالاتر است. البته لازم به ذکر است که فعالیت‌های مناسبی در ورزش‌های غیررسمی آبی مانند جت اسکی، غواصی،

موج‌سواری بادی و پاراسیل در جزیره کیش و تا حدودی در قشم انجام می‌گردد که در مقایسه با سایر استان‌ها از وضعیت مطلوب‌تری برخوردارند اما با توجه به معیارها و اهداف در نظر گرفته شده برای این جزایر با وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارند.

حمیدی و همکاران (۲۰۱۶)، ضعف‌های گردشگری ورزشی (ورزش‌های آبی) در مراغه را عدم وجود علاقه بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری و عدم وجود منابع مالی و حمایت مدیریتی، برشمردند.

ورزش‌های ساحلی به یک وسوسه کننده بزرگ نه تنها برای ورزشکاران حرفه ای بلکه برای عموم مردم برای انجام ورزش‌های تفریحی تبدیل شده است و در واقع یکی از راههای جذاب گذراندن اوقات فراغت بطور فعال، انجام ورزش در کنار دریا و سواحل می باشد (بلکا و همکاران^۱، ۲۰۱۵).

ندهام، دابلیو سزاستر^۲ (۲۰۱۰) در تحقیقی با عنوان فرآیندهای مؤثر در ارزیابی اصول گردشگری ساحلی و تفریحی و استراتژی مدیریت در هاوایی به این نتیجه رسیدند که پذیرش راهبردهای مدیریت گردشگری و تفریح بستگی به عوامل موقعیتی از جمله عوامل اجتماعی، منابع، تجهیزات و امکانات دارد. اگر منطقه دارای امکانات کافی، کم تراکم، و حداقل اثرات زیست محیطی، اصلاح مدیریت موجود اشتباه است. اگر منطقه آسیب دیده است و شلوغ، چنین اقداماتی محدودکننده قابل قبول است. نظرسنجی از ۱۳۹۹ گردشگران و شهروندان در بخش‌های ساحلی در هاوایی انجام شد. استان مازندران با امکانات گسترده اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی، به ویژه مواهب بدیع و تا حد منحصر به فرد طبیعی، میتواند بزرگ ترین قطب توریسم ایران محسوب شود. از خصوصیات مهم این استان از نظر گردشگری ورزشی، تجمع جلوه های زیبای خلقت در یک مکان میباشد، مانند دریای خزر و سواحل نزدیک به کوههای البرز، جلگه ها و دشت های هموار، مناطق نیمه بیابانی وسیع، رودخانه ها، دریاچه ها، تالاب ها و سدهای پر آب و هزاران جاذبه دیگر که قابلیت گسترش هر نوع ورزشی را امکان پذیر ساخته و موجب شده در هر زمان از فصول سال در گوشه های مختلف آن به ورزش‌های متنوع و گوناگونی پرداخته شود. سواحل مازندران با امکانات طبیعی به ظاهر مناسب، می تواند بستر مناسبی برای بسیاری از ورزش های ساحلی و آبی دیده شود که هر دو جنبه ورزشی و گردشگری را پوشش دهد؛ از طرف دیگر در استان مازندران با داشتن مراکز متعدد دانشگاهی به ویژه دانشگاه علوم دریایی نوشهر که با قدمت نزدیک به چهار دهه فعالیت در عرصه علوم دریایی میتواند نقش موثری در توسعه ورزش های ساحلی داشته باشد که کمتر مورد توجه قرار گرفته است و هماهنگی و همکاری سازمان هایی که کارکردی در حوزه دریا دارند باعث هم افزایی در توسعه فعالیت های حوزه سواحل و دریا خواهند شد.

گردشگری ورزشی در حال تبدیل شدن به یک صنعت عظیم و مستقل در جهان می باشد. سواحل و نواحی وابسته به دریا برای شنا، قایقرانی، جت و غواصی به همراه وسایل مورد نیاز در آب و ورزش ماهیگیری، فوتبال ساحلی، والیبال ساحلی، هندبال ساحلی و سایر فعالیت‌های آبی و تفریحی، جاذبه‌های اصلی در بسیاری از نقاط جهان هستند. این جاذبه‌ها می‌توانند هر دو گروه، هم جهانگردی با گرایش عام که استراحت و تفریح را جستجو می‌کنند و هم جهانگردهایی با گرایش خاص که در فعالیت‌هایی مانند جت اسکی و ماهیگیری شرکت می‌کنند را جذب کنند و با توجه به نقش‌ها و یافته‌های ارزشمند مرتبط با صنعت گردشگری ورزشی در اکثر عرصه‌های ورزشی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی، هدف محقق این است که با بررسی تأثیر ورزش‌های آبی- ساحلی بر صنعت گردشگری شهرستان نوشهر، در این حوزه از دیدگاه کارشناسان گردشگری ورزشی استفاده نموده و راهکارهای پیشنهادی آنان را برای افزایش سطح گردشگری ورزشی منطقه و کاستن از مشکلات موجود در بخش گردشگری ورزشی جویا شود و به امید آنکه بتوان با استفاده از نتایج این تحقیق برای رفع مشکلات و توسعه گردشگری ورزشی شهرستان نوشهر تلاش‌ها و گام‌های مؤثری برداشته شود.

بنابراین تحقیق حاضر به دنبال راهکاری برای ایجاد فضایی مناسب جهت استفاده از محیط طبیعی و خدادادی سواحل مازندران و ترویج فواید و مزایای ورزش، ارتقای سلامت و پر کردن اوقات فراغت جامعه شهری و جذب توریسم و گردشگر می باشد که باید با فراهم کردن امکانات و زیرساخت های مناسب به سمت توسعه پیش رفت اما به دلیل تازگی موضوع موانع و مشکلات متعددی وجود دارد که از آن جمله می توان موانع اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی،

1- Bělka, Hůlka, Šafář, Weissner, & Chadimova
2- Needham Mark, D., Szuste, Brian, W

سیاسی و مذهبی نام برد؛ از طرفی موانع زیرساختی و مدیریتی یکی از مهم ترین موانعی است که بر سر راه توسعه ورزشهای ساحلی وجود دارد.

با توجه به آن چه در ادبیات نظری و بررسی سابقه انجام تحقیقات مشابه بیان شد، فرضیه های پژوهش را می توان به شرح زیر بیان نمود:

- بین عامل مدیریت و میزان جذب گردشگر ورزش های آبی- ساحلی رابطه وجود دارد.
- بین عامل تبلیغات و بازاریابی ورزشی و میزان جذب گردشگر ورزش های آبی-ساحلی رابطه وجود دارد.
- بین عامل زیرساخت ها و میزان جذب گردشگر رابطه وجود دارد.
- بین عامل تأسیسات و امکانات ورزش های آبی- ساحلی و میزان جذب گردشگر رابطه وجود دارد.

روش تحقیق

روش تحقیق حاضر، از لحاظ زمانی حال نگر است، که با روش آماری توصیفی و تحلیل عاملی تأییدی به بررسی رابطه بین متغیرها پرداخته شده است. این پژوهش از نظر هدف توصیفی و برحسب نحوه گردآوری داده ها از نوع میدانی و از طریق ابزار پرسشنامه است.

در این پژوهش جامعه آماری از دو گروه تشکیل شده است: که گروه اول که شامل کارشناسان و مدیران می باشد که عبارتند از: ۱- رئیس و نائب رئیس و هیأت مدیره ۲- کارشناسان و مربیان ورزش های آبی- ساحلی، همگانی ۳- مدیران آژانس های مسافرتی و تورهای گردشگری می باشد. گروه دوم شامل گردشگران مختص ورزش های آبی- ساحلی است که در اماکن ورزش های آبی- ساحلی در شهرستان نوشهر و حومه حضور دارند به عنوان جامعه آماری در نظر گرفته شده است.

۵۰ نفر از رئیس و نائب رئیس و هیأت مدیره و کارشناسان و مربیان ورزش های ساحلی- همگانی و مدیران آژانس های مسافرتی و تورهای گردشگری به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. گروه گردشگران نیز با توجه به متغیر بودن مراجعات و زمان اقامت گردشگران تعداد ۲۵۰ نفر از میان گردشگران ورزش های آبی- ساحلی مناطق ساحلی به عنوان نمونه انتخاب شدند.

ابزار جمع آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه محقق ساخته بوده است. هدف این پرسشنامه، بررسی تأثیر ورزش های آبی- ساحلی بر صنعت گردشگری شهرستان نوشهر است. پرسشنامه پس از تأیید روایی بانظر استاد راهنما و اساتید ورزشی و پایایی آن از طریق روش آلفا کرونباخ (۰/۹۱) محاسبه شده است. همچنین روایی سازه نیز با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، محاسبه و مورد تأیید قرار گرفت.

در بخش آمار توصیفی برای بررسی اطلاعات جمعیت شناختی از نرم افزار spss16 استفاده شد و برای آزمون فرضیه ها برای بررسی عوامل مؤثر بر جذب گردشگر ورزش های آبی - ساحلی از تحلیل عاملی تأییدی و با استفاده از نرم افزار LISREL استفاده شد.

یافته های تحقیق

جدول (۱) توزیع فراوانی براساس شرکت در ورزش های آبی - ساحلی گردشگران

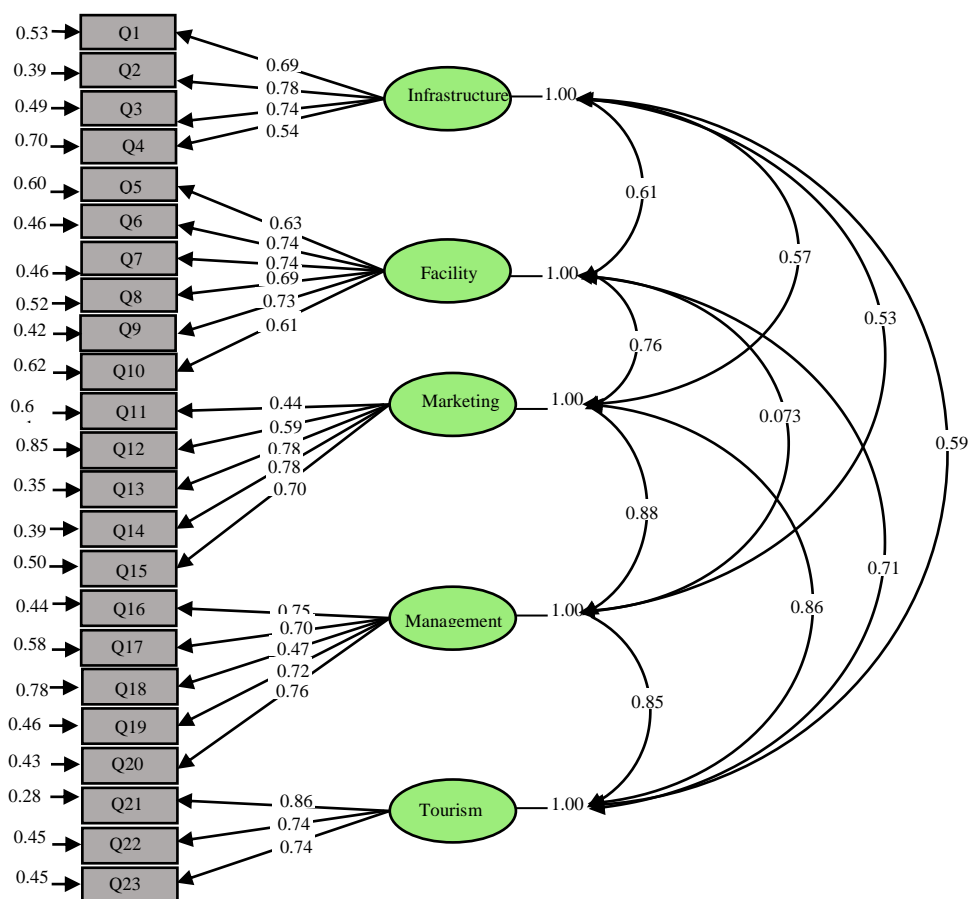
نوع فعالیت	تعداد	درصد
ماهگیری	۲۹	۱۲/۸
جت اسکی	۱۲	۵/۳
شنا	۶۵	۲۸/۸
غواصی	۱	۰/۴
فوتبال ساحلی	۲	۰/۸
هندبال ساحلی	۱	۰/۴
قایقرانی در دریا	۱۸	۸
پدالو	۱۵	۶/۶
والیبال ساحلی	۱۱	۴/۸
بیش از یک فعالیت	۶۸	۳۰/۲
بدون پاسخ	۳	۱/۳
مجموع	۲۲۵	۱۰۰

همانگونه که در جدول (۱) مشاهده می شود، شنا و ماهگیری به ترتیب با ۲۸/۸ و ۱۲/۸ بیشترین حضور گردشگران را در میان ورزش های آبی به خود اختصاص داده و کمترین میزان فعالیت مربوط به هندبال ساحلی و غواصی است که هر کدام ۰/۴ و ۰/۴ درصد را شامل می شود و ۳۰/۲ درصد از گردشگران در بیش از یک فعالیت ورزشی شرکت کرده اند.

جدول (۲) توزیع فراوانی نحوه ورود گردشگران به شهر ساحلی نوشهر

نحوه ورود	تعداد	درصد
اتومبیل شخصی	۱۸۶	۸۲/۶
اتوبوس	۲۰	۸/۸
خطوط هوایی	۱۴	۶/۲
سایر موارد	۳	۱/۳
بدون پاسخ	۲	۰/۸
مجموع	۲۲۵	۱۰۰

همانگونه که در جدول (۲) مشاهده می شود، ۸۲/۶ درصد گردشگران با اتومبیل شخصی و ۸/۸ با اتوبوس به شهرهای ساحلی نوشهر وارد و خطوط هوایی با ۶/۲ کمترین میزان را به خود اختصاص داده و تنها ۱/۳ گردشگران گزینه سایر موارد را انتخاب کردند که نحوه ورود آنها به شهر ساحلی در گزینه های قبلی وجود نداشته و متفاوت است. جهت آزمون فرضیه های پژوهش و با توجه به چند متغیره بودن داده ها از روش تحلیلی عاملی تأییدی بهره گیری می گردد که نتایج آن در شکل (۱) آورده شده است. معنی دار بودن این ضرایب نیز با مقادیر t توسط نرم افزار محاسبه گردیده است.

Chi-Square= 471.88, df=220, P-Value=0.00000, RMSEA= 0.065

شکل (۱) تحلیل عاملی تأییدی متغیرهای اصلی پژوهش به همراه ضریب کوواریانس میان آنها (ضرایب استاندارد شده)

جدول (۳) نتایج آزمون همبستگی میان عامل زیرساخت و جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی

متغیر	ضریب کوواریانس	مقدار t	حد معنی داری t
زیرساخت	۰/۵۹	۱۰/۴۸	۱/۹۶

همان گونه که در جدول (۳) مشاهده می‌شود، ضریب کوواریانس میان جذب گردشگر ورزش‌های آبی و ساحلی و متغیر زیر ساخت ۰/۵۹ و مقدار معنی داری t بین دو متغیر ۱۰/۴۸ می‌باشد، که بزرگتر از ۱/۹۶ و معنی دار است. بنابراین فرض صفر رد می‌گردد و به عبارت دیگر بین عامل زیرساخت و میزان جذب رابطه معنی داری وجود دارد. در مورد میزان جذب گردشگر در ورزش‌های آبی- ساحلی، مهمترین عامل در متغیر زیرساخت مربوط به تعداد اماکن اقامتی مناسب با بار عاملی ۰/۷۸ می‌باشد.

جدول (۴) نتایج آزمون همبستگی میان عامل تأسیسات و امکانات و جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی

متغیر	ضریب کوواریانس	مقدار t	حد معنی داری t
تأسیسات و امکانات	۰/۷۱	۱۵/۸۳	۱/۹۶

همان گونه که در جدول (۴) مشاهده می‌شود، ضریب کوواریانس میان جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی و متغیر تأسیسات و امکانات ۰/۷۱ و مقدار حد معنی داری t بین دو متغیر، ۱۵/۸۳ می‌باشد، که بزرگتر از ۱/۹۶+ و معنی دار

است. بنابراین فرض صفر رد می‌گردد و به عبارت دیگر بین عامل تأسیسات و امکانات میزان جذب رابطه معنی‌داری وجود دارد.

در مورد میزان جذب گردشگر در ورزش‌های آبی - ساحلی، مهمترین عامل در متغیر تأسیسات و امکانات مربوط به جت اسکی و قایقرانی مناسب با بار عاملی ۰/۷۴ می‌باشند.

بحث و نتیجه گیری

بررسی تأثیر عامل زیرساخت بر میزان جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی در شهرستان نوشهر

تجزیه و تحلیل حاصل از تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که ضریب کوواریانس میان عامل زیرساخت و عامل جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی معنی‌دار است و فرض صفر رد گردید. عامل زیرساخت با بار عاملی ۰/۵۹ در اولویت چهارم، عوامل مؤثر بر جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی قرار دارد.

زیرساخت‌ها شامل کلیه خدمات اقامتی، حمل و نقل و خدماتی است، که توسعه گردشگری ورزش‌های آبی - ساحلی به طور مستقیم با این عوامل مرتبط است. برای توسعه موفقیت‌آمیز گردشگری، زیرساخت‌های مناسب، لازم و ضروری است. به نسبت سایر فعالیت‌ها، گردشگری و توریسم به دامنه گسترده‌تری از خدمات زیربنایی مانند، فرودگاه‌ها، جاده، راه‌آهن، بندر، همچنین خدمات پایه و زیربنایی مورد نیاز هتل‌ها، رستوران‌ها، مغازه‌ها و امکانات تفریحی (ارتباطات، تأسیسات و رفاهی) وابسته است زیرساخت‌های بنیادی یک منطقه که در خدمت نیازهای کل جامعه و ضرورت‌های توسعه اقتصادی است، اغلب با اندکی گسترش می‌تواند در خدمت گردشگری قرار گیرد و به نوبه خود زیرساخت‌هایی که برای گردشگری ساخته شده یا توسعه داده شده‌اند می‌تواند برای تأمین نیازهای جامعه نیز بکار گرفته شوند. زیرساخت‌ها عاملی هستند در جهت توسعه گردشگری، دسترسی آسان به شهرهای ساحلی و رضایت گردشگران از زیرساخت‌های مورد نیاز، در توسعه گردشگری ورزش‌های آبی - ساحلی شهرستان نوشهر مؤثر است. بهبود در امکانات و تسهیلات اقامتی، خدماتی، بهداشتی و حمل و نقل به طور حتم در میزان جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی مؤثر خواهد بود. کافی بودن اقامتگاه‌ها و هتل‌ها و کیفیت خدمات ارائه شده در این مکان‌ها و سهولت تردد و دسترسی آسان شهرستان نوشهر در توسعه گردشگری ورزشی مؤثر خواهد بود.

نتایج این بخش با نتایج تحقیق حمیدی و همکاران (۲۰۱۶)، عراقی (۲۰۰۷)، اصفهانی و همکاران (۱۳۸۸)، کیم و همکاران (۲۰۰۷)، هنری و همکاران (۲۰۱۰) همخوانی دارد.

توسعه صنعت گردشگری ورزشی به طور مستقیم با توسعه زیرساخت‌های مربوط به آن در ارتباط است (هنری و همکاران، ۲۰۱۰).

در یافته‌های اصفهانی و همکاران (۱۳۸۸) مشخص شد، خدمات و اسکان بیشترین اهمیت را در توسعه گردشگری ورزشی داخلی به خود اختصاص داده است. خدمات و اسکان به عنوان زیرمتغیرهای بخش زیرساخت در تحقیق حاضر مورد بررسی قرار گرفته و در اولویت چهارم عوامل مؤثر بر جذب گردشگر و توسعه گردشگری ورزشی قرار دارد. که نتایج تحقیق اصفهانی با نتایج این بخش از تحقیق همخوانی دارد.

در یافته‌های عراقی (۲۰۰۷) نیز مشخص شد، که برای بهبود بازاریابی و حفظ موقعیت گردشگری در مصر باید بر بهبود کیفیت زیرساخت‌ها گردشگری تمرکز کرد نتایج این بخش از یافته‌های عراقی با نتیجه بخش زیرساخت‌ها در این پژوهش همخوانی دارد.

نویخت (۱۳۷۸) نیز در پژوهش خود به این نتیجه دست یافت که، عوامل ناشی از امکانات و زیرساخت‌ها با بار عاملی ۰/۵۶ در توسعه گردشگری ورزشی در استان اردبیل نقش مؤثری دارد نتایج حاصل از این تحقیق با حاصل از پژوهش حاضر همخوانی دارد.

تأثیر عامل امکانات و تأسیسات بر میزان جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی در شهرستان نوشهر

تجزیه و تحلیل حاصل از تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که ضریب کوواریانس میان عامل امکانات و تأسیسات و عامل جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی معنی‌دار است و فرض صفر رد گردید. عامل امکانات و تأسیسات با بار عاملی ۰/۷۱ در اولویت سوم، عوامل مؤثر بر جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی قرار دارد.

وجود امکانات و تأسیسات مناسب ورزش‌های آبی - ساحلی در مناطق مستعد شهرستان برای توسعه و جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی ضروری است. علت عمده ناکافی بودن امکانات و تأسیسات مناسب ورزشی عدم سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری است. این امر به دلیل عدم شناخت بخش خصوصی از مزایای سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری به خصوص گردشگری ورزش‌های آبی - ساحلی شهرستان نوشهر است. بخش دیگری نیز به دلیل قوانین محدودکننده‌ای در زمینه استفاده از امکانات و فضاهای ورزش‌های آبی - ساحلی در سواحل نوشهر است که مانعی برای سرمایه‌گذاری توسط سرمایه‌گذاران بخش خصوصی است. این نتایج با تحقیق اصفهانی و همکاران (۱۳۸۸)، هنرور، غفوری (۱۳۸۹)، بلکا و همکاران (۲۰۱۵)، سکلیوکین، لانگوین (۲۰۰۹) همخوانی دارد.

در یافته‌های اصفهانی و همکاران (۱۳۸۸) مشخص شد، تسهیلات و خدمات اولین عامل در توسعه گردشگری ورزشی داخلی است. امکانات و تأسیسات در تحقیق حاضر در اولویت سوم جذب و توسعه گردشگری ورزش‌های آبی قرار دارد. یافته‌های هنرور و غفوری (۱۳۸۹) نشان داد که به جز استان بوشهر که از نظر تعداد ورزشکار فعال در زمینه قایقرانی و ورزش‌های آبی با توجه به جمعیت استان از همه استان‌های کشور بهتر بود، این چهار استان با توجه به قابلیت‌های که دارند، در مقایسه با سایر استان‌ها از شاخص مطلوبی برخوردار نیستند. به عبارت بهتر، قابلیت‌های این استان‌ها از داشته‌های آنها بسیار بالاتر است. البته لازم به ذکر است که فعالیت‌های مناسبی در ورزش‌های غیررسمی آبی مانند جت اسکی، غواصی، موج‌سواری بادی و پاراسیل در جزیره کیش و تا حدودی قشم انجام می‌گردد که در مقایسه با سایر استان‌ها از وضعیت مطلوب‌تری برخوردارند. اما با توجه به معیارها و اهداف در نظر گرفته شده برای این جزایر با وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارند. تناسب قابلیت‌ها و امکانات و تسهیلات عامل مؤثری برای توسعه گردشگری ورزش‌های آبی در استان‌های ساحلی جنوب خواهد شد. نتایج این تحقیق با نتیجه تأثیر عامل امکانات و تأسیسات بر توسعه و جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی شهرستان نوشهر همخوانی دارد.

یافته‌های پژوهش هال و همکاران (۲۰۱۰) نشان داد، تأسیسات و تسهیلات ورزشگاه به عنوان هفتمین عامل در جذب تماشاگر ورزشی محسوب می‌شود. در نتیجه تأسیسات و تسهیلات عامل مؤثری در میزان جذب خواهد بود که با نتایج این تحقیق که امکانات و تأسیسات را سومین عامل در میزان جذب گردشگر ورزش‌های آبی - ساحلی محسوب می‌شود، همخوانی دارد.

یافته‌های تحقیق سکلیوکین، لانگوین (۲۰۰۹) نشان داد، که سه اصل مهم برای جلب رضایت و تأمین نیازمندی‌های گردشگران وجود دارد. (۱) تمرکز روی مشتری، ارائه خدمات با کیفیت مورد نظر مشتری (۲) بهبود مستمر خدمات، که هر دو بخش بهبود خدمات محسوس و غیرمحسوس را در برمی‌گیرد (۳) کار گروهی با هدف بهبود محصول آب گرم. این اهداف که در نهایت به اهمیت و امکانات و تأسیسات در جلب رضایت و تأمین نیازمندی‌های گردشگران اشاره دارد با اهمیت امکانات و تأسیسات که در این تحقیق از نظر گردشگران به آن اشاره شد، همخوانی دارد.

در جمع بندی نتایج این پژوهش می‌توان گفت که: برنامه‌ریزی صحیح، دقیق و علمی در بخش توسعه گردشگری ورزش‌های آبی - ساحلی و در نتیجه ایجاد بستری مناسب و امن برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی موجب رونق گردشگری ورزش‌های آبی - ساحلی خواهد شد.

شناسایی پتانسیل‌های موجود در شهر ساحلی نوشهر، جهت توسعه گردشگری ورزش‌های آبی - ساحلی جذب گردشگر، هماهنگی میان سازمان‌های متولی گردشگری، برنامه‌ریزی و اجرای کامل برنامه‌ها و نظارت بر اماکن ارائه‌دهنده خدمات ورزش‌های آبی - ساحلی را مهمترین عوامل در بخش مدیریتی گردشگری ورزش‌های آبی - ساحلی است.

اداره های تربیت بدنی و آژانس های گردشگری واقع در شهر ساحلی، ارگان هایی هستند که در زمینه ارائه اطلاعات مورد نیاز گردشگران و شناسایی ورزش های آبی- ساحلی شهرستان تأثیرگذار خواهند بود. شهرستان نوشهر با داشتن بیشترین قابلیت برای گسترش ورزش های آبی و امکان ایجاد ورزش های متنوع آبی در این استان به دلیل اطلاع رسانی و سرمایه گذاری محدود در این بخش با شرایط ایده آل فاصله زیادی دارد.

با دعوت از کارشناسان بازاریابی و بازاریابی ورزشی، این امکان فراهم می شود که توانایی ها، قابلیت ها و جاذبه های گردشگری ورزش های آبی- ساحلی شهرستان مشخص و از طرفی تمایلات و خواسته های گردشگران شناسایی و بر مبنای آن طرح جامعی از بازاریابی ورزش های آبی- ساحلی تهیه و توسعه و جذب گردشگر ورزش های آبی- ساحلی براساس آن طرح انجام گیرد. معرفی قابلیت های گردشگری ورزش های آبی- ساحلی شهرستان با استفاده از کتاب های راهنمای گردشگری، بروشورها، بیلبوردهای تبلیغاتی و ارائه اطلاعات در سایت های گردشگری از مؤثرترین روش های بازاریابی و تبلیغات محسوب می شوند.

در پایان می توان گفت: تبلیغات و بازاریابی با بار عاملی ۰/۸۶ در اولویت اول مدیریت با بار عاملی ۰/۸۵، امکانات و تأسیسات با بار عاملی ۰/۷۱ و زیرساخت با بار عاملی ۰/۵۹ در اولویت های بعدی عوامل مؤثر در جذب گردشگر ورزش های آبی- ساحلی قرار دارند.

منابع

- اصفهانی، نوشین (۱۳۸۸). جهانگردی ورزشی، تهران، انتشارات عصر انتظار.
- اصفهانی، نوشین؛ گودرزی، محمود؛ اسدی؛ حسن؛ سجادی، نصراله؛ اسمیت، استیفن (۱۳۸۸). تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه جهانگردی ورزشی داخلی ایران، فصلنامه مدیریت ورزشی، شماره ۱، صص ۱۷۵-۱۵۹.
- خسرویزاده، اسفندیار؛ بهرامی، علیرضا؛ حقدادی، عابد. (۱۳۹۳). موانع سرمایه گذاری بخش خصوصی در ورزش استان مرکزی. مطالعات- مدیریت ورزشی، شماره ۲۳، صص ۲۰۷-۲۲۲.
- زیتونلی، عبدالحمید؛ هنری، حبیب؛ فراهانی، ابولفضل. (۱۳۹۲). شناسایی توانمندی های گردشگری ورزشی استان گلستان. پژوهش های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی، سال اول، شماره ۷، صص ۸۳-۷۱.
- سنایی، محمد (۱۳۸۷). وضعیت توریسم ورزشی در سواحل استان های مازندران و گیلان با چند کشور منتخب جهان، رساله دکتری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات.
- میرزایی، کالا؛ مدنی، سیدمهدی؛ همتی نژاد، مهرعلی؛ رحمانی نیا، فرهاد (۱۳۹۲). عوامل بازدارنده و سوق دهنده گردشگری ورزشی، نشریه مدیریت و توسعه ورزش، سال دوم، شماره ۱ (پیاپی ۲)، صص ۸۵-۹۶.
- نویخت، فرزاد (۱۳۸۷). بررسی نقش مؤثر در توسعه گردشگری ورزشی استان اردبیل، اولین همایش تخصصی مدیریت ورزشی. هنرور، افشار؛ غفوری، فرزاد (۱۳۸۹). وضعیت ورزش های آبی در استان های جنوبی حاشیه خلیج فارس و دریای عمان، راهکارهایی برای توسعه گردشگری ورزشی آبی، فصلنامه میراث و گردشگری، سال اول، شماره اول، صص ۲۷-۹.
- هنرور، افشار؛ فرزاد، فرزام؛ شریفیان، اسماعیل (۱۳۸۶). نقش گردشگری در توسعه ورزش مناطق ساحلی (با تأکید بر منطقه خلیج فارس)، مقالات برگزیده سومین همایش خلیج فارس، صص ۱۰۱-۱۳۸.
- Bělka, Jan, Hůlka, Karel, Šafář, Michal, Weisser, Radim, & Chadimova, Julie. (2015). Beach Handball and Beach Volleyball as Means Leading to Increasing Physical Activity of Recreational Sportspeople—Pilot Study. *Journal of Sports Science*, 3, 165-170.
- Eraqi, M (2007). IEgypt as a macro-tourist destination: tourism services quality and positioning. *Int. j. Services and Operations Management*, 3(3): 279-315.
- Hall, J., OMahony, B., Vieceli, J (2010). An empirical model of attendance factors at major sporting events, *International Journal of Hospitality Management*, 29 (2): 328-334.
- Hamidi M, Chekaniazar M, Parvinzad M, Sobhani N, Sedghi A. (2016). Strategic Planning to Develop Sports Tourism of Maragheh with a Focus on Water-Based Sports Mainly Canoe polo. *J. Civil Eng. Urban.*, 6 (1): 01-06.
- Hussein, Mostafa Mahmoud. (2014). Sport tourism in Egypt Opportunities and Challenges. *Journal of Tourism and Hospitality Management*, 2(2), 53-64.

- Kim, K., Bae, S., String, D (2007). The service scape in Golf courses: The effects of physical environment on the consumer internal response and behavior outcome, *Sport Marketing Quarterly*, 40.
- Needham Mark, D., Szuste, Brian, W (2010). Situational influences on normative evaluations of coastal tourism and recreation management strategies in Hawai'i, *Journal Homepage: www.Elsevier.com/locate/tourman. Tourism management*, 1-9.
- QIN, M (2006). The discussion of experiential sports tourism as substitutable tourism forms, *Tourism Institute of Beijing Union University, China*.
- Sekliuckiene, J., Langviniene, N (2009). Service perspectives in healthiness and sport tourism in Lithuania: case study spa, *Journal Economics & Management*, 14: 505-512.